

III WALNE ZEBRANIE STOWARZYSZENIA BIBLISTÓW POLSKICH I 44 SYMPOZJUM BIBLISTÓW POLSKICH

SPRAWOZDANIE

Cezary Korzec

W tym roku Wyższe Seminarium Duchowne diecezji kaliskiej otworzyło swoje gościnne bramy dla polskich biblistów, członków Stowarzyszenia Biblistów Polskich oraz uczestników dorocznego Sympozjum. Oba wydarzenia miały miejsce w dniach od 19 do 21 września. Licznie przybyłych biblistów w murach nowego i ciągle rozbudowującego się budynku powitał ks. bp. Stanisław Napierała.

Przyjętym w poprzednich latach zwyczajem trzydniowe spotkanie inaugurowano obradami Stowarzyszenia. Ks. prof. Józefa Kudasiewicz poprowadził modlitwę do Ducha św., która otworzyła zebranie. Wspomniano w niej zmarłych w ostatnim roku biblistów polskich: o. Augustyna Jankowskiego i ks. Józefa T. Milika. Sprawy bieżące stowarzyszenia: stan liczebny i potencjał naukowy stały się punktem refleksji przewodniczącego ks. prof. W. Chrostowskiego. Została także przedstawiona praca zarządu SBP, który dużo uwagi poświęcił dokumentacji działalności stowarzyszenia, przygotowaniu statutów, regulaminu zarządu i wydaniu książki pamiątkowej zadedykowanej Janowi Pawłowi II. Prace nad statutem i regulaminem są wynikiem decyzji wyrażonych w głosowaniach podczas II Walnego Zebrania SBP. Obok spraw pozytywnych, budzących radość, przedmiotem relacji stały się także bolączki polskiego środowiska biblijnego: konieczność wzmożenia wewnętrznej promocji poprzez wzajemne cytowanie, recenzowanie prac i brak zgłoszeń do dorocznej nagrody stowarzyszenia. Mowa wstępna przewodniczącego wskazała także nowe kierunki działań, które powinny zostać podjęte w najbliższym czasie: ekumenizm i dokumentacja historii biblistyki polskiej. W głosowaniu udzielono absolutorium sprawozdaniu finansowemu przedstawionemu przez skarbnika SBP. W kolejnym głosowaniu przyjęto przez aklamacją przyjęto wniosek zarządu o nadaniu honorowego członkostwa SBP księdzu prof. Józefowi Kudasiewiczowi, nestorowi polskiej biblistyki. Regulamin członkostwa zwyczajnego SBP został przyjęty zdecydowaną większością głosów. Przedmiotem szerszej dyskusji stał się regulamin członkostwa stowarzyszonego, który po uwzględnieniu poprawek przyjęto większością głosów, bez głosów przeciwnych. Informacja przewodniczącego o znaczeniu i drodze przygotowania regulaminu wyboru zarządu SBP

zainicjowała dyskusję odnośnie tego ważnego tekstu. Zarząd SBP w osobie przewodniczącego zobowiązał się do przygotowania projektu regulaminu na kolejne walne zebranie, które jest przewidziane na wrzesień roku 2007. Podczas obrad III Walnego Zebrania SBP wielokrotnie akcentowano konieczność kontynuowania procesu integracji środowiska polskich biblistów katolickich. Okrzepnięcie struktur SBP może stać się ważnym katalizatorem tego procesu. Dobre owoce już widać, czego świadectwem jest zdolność tworzenia wspólnych dzieł (np. dwóch ksiąg pamiątkowych dla Jana Pawła II i dla ks. prof. Kudasiewicza).

Przewodniczący SBP ks. prof. W. Chrostowski na początku pierwszej sesji nawiązał do historii sympozjów biblijnych Polsce, która sięga swoimi korzeniami wydarzeń sprzed pięćdziesięciu lat. Powitanie gości: biskupów, przedstawicieli władz samorządowych Kalisza, wydawców, przedstawicieli organizacji biblijnych otworzyło oficjalne obrady. Burmistrz Kalisza podkreślił symboliczne relacje między studium biblijnym a historią miasta.

W referacie: *Kościół i Biblia*, ks. prof. W. Chrostowski, za punkt wyjścia obrał przemówienie ks. kard. J. Ratzingera do biblistów podczas wizyty w 1988 roku w USA. Wówczas ówczesny kardynał, dzisiejszy papież Benedykt XVI, podkreślił znaczenie współczesnej egzegezy dla życia Kościoła. W kontekście sporu o znaczenie metody historycznej dla badań egzegetycznych wskazał na problem relacji między egzegezą a Magisterium Kościoła, a zwłaszcza wkładu egzegezy w proces recepcji słowa Bożego we współczesnym świecie. Ks. dr W. Linke CP w komunikacie: *Natchnienie Księgi Tobiasza*, przedstawił zagadnienie inspiracji Tb w świetle nauczania Soboru Watykańskiego II i badań nad natchnieniem LXX. Podkreślając różnorodność tekstów Księgi Tobiasza, które w ostatnich latach trafiły w ręce uczonych np. dzięki odkryciom w Qumran, stawia pytanie o właściwe zrozumienie natchnienia, nie tylko odnośnie tej księgi, ale jako procesu towarzyszącego w powstawaniu innych ksiąg Pisma św. Nabiera ono szczególnego znaczenia w świetle innego problemu, jakim jest proces kanoniczności, poprzez który wspólnoty chrześcijańskie przyjęły określone wersje Tb. II sesja otrzymała nazwę „Dnia Słowackiego” Tę część symposium wypełniły trzy przedłożenia ubogacone środkami audiowizualnymi przygotowane przez biblistów słowackich. Przybliżono w nich kolejno: sytuację biblistyki po roku 1989, stan wiedzy biblijnej na Słowacji po 1989 i działalność Dzieła Biblijnego na Słowacji. Biblistyka słowacka jest pełna dynamizmu dzięki zastępom młodych biblistów podejmujących różne inicjatywy: wydawanie książek, prowadzenie kursów i organizacja konferencji.

Na zakończenie tej części obrad głos zabrał ks. bp Marian Gołębiewski odpowiedzialny z ramienia polskiego episkopatu za Dzieło Biblijne. Zachęcał zgromadzonych do żywego reagowania na pojawiające się fałszywe i błędne interpretacje Biblii. Słowa zachęty płynęły także w sprawie podjęcia bardziej intensywnych działań o charakterze duszpasterskim, które będą inspirować do lektury Pisma św. Narzędziem tych działań jest już ukonstytuowane Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II. Prezentacja księgi pamiątkowej zadedykowanej Janowi Pawłowi II oraz książki jubileuszowej poświęconej ks. Józefowi Kudasiewiczowi i wzruszające słowa podziękowania jubilata stały się okazją do radosnej celebracji. Stałym punktem sympozjów stały się komunikaty wydawnicze, które zamknęły tę część sesji.

Nowym wydarzeniem w trakcie sympozjum były spotkania w grupach roboczych. Cztery tego rodzaju grupy zajęły się pod przewodnictwem moderatorów następującymi problemami: *Cykl o ustanowieniu monarchii w Izraelu (1Sm 8-12)*, moderator ks. dr Dariusz Dziadosz; *Egzegeza narracyjna: wprowadzenie w metodę i przykłady zastosowania*, moderator ks. dr hab. Zdzisław Pawłowski; *Piśmiennictwo targumiczne. Znaczenie słownika internetowego „Comprehensive Aramaic Dictionary”*, moderator ks. dr Jerzy Woźniak; *Tło Biblii. Bajki Ezopowe a Nowy Testament*, moderator prof. dr hab. Michał Wojciechowski. W podsumowaniu moderatorzy podkreślili znaczenie metody historyczno-krytycznej (ks. dr Dziadosz; ks. dr hab. Z. Pawłowski), bo właśnie kwestie metodologiczne zdominowały spotkania robocze. Problem został na nowo podjęty na szerokim forum w wypowiedziach ks. prof. W. Chrostowskiego i ks. bp Z. Kiernikowskiego, którzy podkreślili obecność pewnej trudności, która ciąży na egzegezie biblijnej. Wyraża się ona w braku przełożenia daleko wyspecjalizowanych badań biblijnych na język duszpasterstwa.

Kolejny dzień obrad rozpoczęto mszą św., której przewodniczył ks. bp St. Napierała. Słowo skierowane do uczestników liturgii odnosiło się do znaczenia posługi biblisty w Kościele.

Referat pani dr Z. Włodarczyk zatytułowany: *Ogród biblijny jako forma ewangelizacji* otworzył IV sesję. Referat miał charakter duszpasterski. Dr Z. Włodarczyk, pracownik naukowy Akademii Rolniczej, dzieliła się w nim wynikami prac badawczych prowadzonych w założonych w całym świecie ogrodach botanicznych gromadzących okazy flory pochodzącej z terenu Bliskiego Wschodu. Prezentacja programu BibleWorks 7. stanowiła kolejne wydarzenie multimedialne sympozjum. Program biblijny przedstawiony przez ks. dr Andrzeja Geniusza uznany jako pożyteczne narzędzie osobiste-

go studium Biblii, jako to zostało zaprezentowane w obecnej wersji może się stać także doskonałym narzędziem dydaktycznym.

Ostatnią piątą sesję symposium wypełniły trzy komunikaty o charakterze egzegetycznym. Pierwszy ks. dr W. Pikora dotyczyły pierwszej „pieśni sługi” Jahwe. W pierwszym zatytułowanym: *Izajaszowy „Sługa Jahwe” (Iz 42,1-9) a Nowe Przymierze. Analiza kontekstualna*, wskazawszy na kontekst procesu sądowego w Iz 40-45 autor umiejscawia figurę „sługi” w całości tej procedury. Przedłożenie jest częścią większego artykułu, który ukaże się w *Zeszytach Naukowych KUL*. Dr Anna Kuśmirek w komunikacie: *Antropomorfizmy w Targumach do Pięcioksięgu* wskazała na procesy reinterpretacji w literaturze żydowskiej (przede wszystkim w Targumach) tekstów biblijnych zawierających antropomorficzne wyobrażenia Boga. Uwidacznia się z jednej strony proces zacierania i eliminowania antropomorfizmów, a z drugiej podtrzymywania i ich rozszerzania, co ma miejsce w literaturze targumicznej. Ostatni komunikat dotyczył „omegi” ksiąg biblijnych tj. Księgi Apokalipsy. Ks. dr D. Kotecki w przedłożeniu: *Duch Święty w zgromadzeniu liturgicznym w świetle Ap* za punkt wyjścia przyjął liczne sygnały świadczące o kontekście liturgicznym tej księgi. Kontekst ten jest widoczny w roz. 1 i 22. Teksty Ap prezentują głęboką pneumatologię, co zwłaszcza się uwidacznia w symbolice tej księgi. Obecność Ducha św. ewidentna w zgromadzeniu liturgicznym ma za cel doprowadzenie wspólnoty do poznania obecności Chrystusa i przyjęcia jego przesłania. Komunikat ojca Bernarda Arndta o pracach archeologicznych w okolicach góry Nebo i w Kafarnaum zamknął tę część sesji. Kolejne kampanie wykopalisk potwierdzają obecność wspólnot chrześcijańskich na terenie Zajordania w pierwszych wiekach chrześcijaństwa. Kolejne ekipy oprócz prac poszukiwawczych zajmują się dokumentacją i zabezpieczeniem licznych znalezisk. W Kafarnaum rozszerzono teren wykopalisk a dla zwiedzających przygotowano nową bogatszą ścieżkę archeologiczną. W wolnych wnioskach wskazano na potrzebę rozbudowania sekcji warsztatowej sesji. Wśród wezwań, przed którymi stoją polscy bibliści na czoło wysuwa się konieczność szerszego zaangażowania w pracę międzynarodowych stowarzyszeń biblijnych. Podziękowania skierowane do organizatorów zamknęły obrady a jako miejsce przyszłorocznego spotkania w dniach od 18 do 20 września obrano Pelplin.

Symposium ukazało bogactwo polskiej biblistyki wyrażające się w różnorodności zainteresowań i kierunków prac prowadzonych przez poszczególnych biblistów. Słabością środowiska jest z pewnością brak ośrodków badawczych skupiających większą grupę naukowców realizujących konkretny

projekt. Obecność na Walnym Zebraniu SBP i sympozjum wielu młodych biblistów, którzy w ostatnich latach opuścili renomowane uczelnie zagraniczne i krajowe pozwala myśleć z optymizmem o przyszłości tej dziedziny teologii w Polsce.

OCHRONA FUNKCJI WYCHOWAWCZEJ RODZINY W PRAWIE KANONICZNYM I PRAWIE POLSKIM

KONFERENCJA NAUKOWA

SPRAWOZDANIE

opr. Zbigniew Jaworski i Grzegorz Wejman

W dniach 4–5 września 2006 r. obradowała w Szczecinie konferencja naukowa zorganizowana przez Stowarzyszenie Kanonistów Polskich, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Katedrę Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Szczecińskiego i Archidiecezję Szczecińsko – Kamieńską. Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego uczestnicy konferencji zgromadzeni w auli Jana Pawła II poddali badaniom naukowym funkcję wychowawczą rodziny, a ściślej jej ochronę. W kwestii wychowania wypowiedzieli się czy to przez głoszenie referatów, czy to przez udział w dyskusji - najwyższe autorytety. Konferencję otworzył Ks. Abp dr Zygmunt Kamiński, Metropolita Szczecińsko – Kamieński, na zaproszenie którego do Szczecina przyjechali wybitni specjaliści z zakresu prawa kanonicznego i prawa polskiego.

Na ręce Prezesa SKP, ks. prof. dr. hab. Józefa Krukowskiego napłynęły liczne podziękowania za zorganizowania konferencji naukowej na najmłodszym w Polsce Wydziale Teologicznym US oraz gratulacje i życzenia z okazji XV rocznicy założenia stowarzyszenia. Listy gratulacyjne odczytał ks. dr Mirosław Sitarz, ich nadawcami byli: kard. Józef Glemp, Prymas Polski; kard. Stanisław Dziwisz; kard. Henryk Gulbinowicz; abp Józef Michalik, Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski; abp Józef Kowalczyk, Nuncjusz Apostolski w Polsce; abp Władysław Ziółtek; abp Wojciech Ziemia; grekokatolicki bp Stefan Mudryj z Iwanofrankowska; bp Antoni Dydycz; bp Stanisław Wielgus; bp Andrzej Dziuba; Stowarzyszenie Kanonistów ze Spiskiej Kapituły; Stowarzyszenie Kanonistów z Czech. Konferencja została zaplanowana na cztery sesje.